

Dokument nr. 8:58

(2002-2003)

Privat forslag fra stortingsrepresentantene Per Sandberg og Torbjørn Andersen

Forslag fra stortingsrepresentantene Per Sandberg og Torbjørn Andersen om reisebegrensning for asylsøkere og utlendinger med norske reisedokumenter

Til Stortinget

BAKGRUNN

Alle som søker om asyl i Norge i dag søker automatisk også om tildeling av norsk utlendingspass etter utlendingsforskriften § 74. Utlendingspass tildeles til utlendinger som har eller gis arbeidstillatelse eller oppholdstillatelse i riket på grunnlag av søknad om asyl, men som ikke har fått asyl. Utlendingspass kan òg gis til utlendingens nære familiemedlemmer etter søknad. Til personer som har fått innvilget asyl, tildeles reisebevis for flyktninger. Hovedregel er at utlendingspass skal utledes av en gitt tillatelse, slik som arbeids- eller oppholdstillatelse.

Selv om asylsøkere etter hovedregel ikke skal tildeles reisedokumenter, rapporterer politiet om at asylsøkere reiser utenlands mens deres søknad er under behandling. Slike reiser kan da kun foretas ved hjelp av reisedokumenter som eventuelt har blitt holdt skjult for norske myndigheter, eller at en reiser uten gyldige reisedokumenter.

Utlendingsseksjonen i Oslo Politidistrikt har uttalt at mange av de illegale innvandrerne i Norge trolig har kommet seg inn til landet som følge av misbruk av reisedokumenter. I oktober 2002 var det kun 4,5 pst. av asylsøkerne som kom til Norge som oppga at de hadde gyldige dokumenter. Dette er uforenlig med at bl.a. alle flyselskaper krever gyldige dokumenter for å gå om bord. Dette gir derfor klare indier om at det foregår et utbredt misbruk av reisedokumenter.

I og med at personer søker beskyttelse i Norge, er det rimelig å forvente at personen oppholder seg i landet i påvente av vedtak. Ellers kan det fremstå som noe betenkelig og nærmest påfallende at det søkes asyl nettopp i Norge og ikke et annet land. Ettersom behandlingstiden for asylsøknader stadig synker, er det heller ikke urimelig lang tid asylsøkeren må holde seg i landet i påvente av vedtak. Derfor bør det innføres strenge reaksjoner ovenfor asylsøkere som enten forsvinner fra mottak eller reiser utenlands mens deres søknad er under behandling. Et naturlig trekk fra norske myndigheters side, er å automatisk avslå søknader til personer som ikke følger de retningslinjer som gjelder når en søker om tildeling av asyl eller annen beskyttelse.

Det er òg et utbredt problem at personer som har fått tildelt utlendingspass eller reisebevis for flyktninger reiser på ferie til hjemlandet. Selv om reisedokumentene etter hovedregler ikke skal gjelde for hjemlandet, gir de anledning til innreise til geografisk tilstøtende land, slik at grensepassering til hjemlandet gjøres mulig. Slik reisevirksomhet bør være et tydelig signal om at det ikke foreligger behov for beskyttelse, og Utlendingsdirektoratet bør ved slike tilfeller umiddelbart ta asylsøknaden opp til ny behandling. Slike reiser representerer et svært bekymringsfullt misbruk av asylinstituttet, og denne praksisen er med på å undergrave instituttets anerkjennelse blant befolkningen generelt. Derfor bør det strammes inn i praksisen ved tildeling av reisedokumenter, slik at utlendinger som har fått slike dokumenter, får innført en reisebegrensning som ikke gir dem anledning til å reise verken til hjemlandet eller geografisk tilstøtende land.

Norge har i europasammenheng en svært liberal innvandringspolitikk. Det innebærer at Norge fremstår som et attraktivt land for menneskesmuglere og andre som ønsker å utnytte asylinstituttet. At Norge

er svært attraktivt å søke asyl i vises gjennom at vi er det landet som mottar nest flest asylsøkere pr. innbygger i Europa. Det er vanskelig å forklare dette foruten å vise til vårt liberale regelverk, ettersom Norge er et land i utkanten av Europa, og dermed naturlig nok ikke er så lett å reise til. Men i visshet om at sjansen for å få opphold i Norge er størst, velger mange asylsøkere med dårlig begrunnede søknader å reise til Norge.

Til sammenligning mottar Danmark et langt lavere antall asylsøkere, dette kan tilskrives de endringer Danmark har gjort i sin asylpolitikk for å hindre at landet bruker unødig mye ressurser på å behandle søknader fra personer som allikevel ikke har grunnlag for beskyttelse. Gjennom innstramminger i asylpolitikken har de demonstrert en langt strengere linje overfor personer som ønsker å utnytte asylinstituttet.

Den danske integrasjonsministeren Bertel Haarder har sørget for å implementere felles regler for asylinnvandring gjennom sitt arbeid som både dansk integrasjonsminister og som formann for Integrasjonsministerrådet i EU. Resultatet er at 25 europeiske land nå er i ferd med å få en felles asylpolitikk som svarer til de danske reglene. Når Norge ikke ser sin asylpolitikk i et internasjonalt perspektiv, og unnlater å gjøre tilsvarende endringer, så sender vi gale signa-

ler til illegale innvandrere og menneskesmuglere. Derfor er det viktig at Norge legger om sin asylpolitikk etter dansk modell. Som et ledd i dette arbeidet bør det innføres strengere reaksjoner for asylsøkere som forsvinner eller reiser utenlands mens søknaden behandles, samt reisebegrensninger for utlendinger med utlendingspass eller reisebevis for flyktninger.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber Regjeringen sørge for at asylsøkere som reiser utenlands, eller forsvinner mens søknaden behandles, automatisk får avslag på sin asylsøknad.
2. Stortinget ber Regjeringen innføre reisebegrensninger i utlendingspass og reisebevis for flyktninger, slik at disse ikke gjøres gjeldende for reise til utlendingens hjemland eller geografisk tilstøtende land, foruten etter søknad i situasjoner der det foreligger konkrete planer om repatriering.

4. februar 2003